

Overweging viering zondag 31 december 2017 – Feest van de H. Familie

lezingen: Jezus Sirach 3,2-6.12-14; Ps. 128, Lucas 2,22-40

Beste mensen,

Met Kerst vieren we niet alleen de komst van God onder de mensen,
we vieren eigenlijk dat al onze goede verwachtingen
één keer per jaar mogen uitkomen:
we bereiden ons op allerlei manier erop voor,
om dingen te doen,
of om juist enkel om samen te zijn
in een warme sfeer,
om op zijn minst even goed te leven,
dat te beleven en te delen hoe het kan zijn.

We horen vandaag twee heel bekende lezingen uit de Schrift,
de woorden van Jezus Sirach over kinderen en hun gedrag
tegenover hun ouders,
en het verhaal in het evangelie van Lucas
over de opdracht van Jezus in de tempel.
Juist de bekendheid ermee maakt het lastig
om goed te zien waar het werkelijk om draait.

In het nieuws van gisteren
troffen mij, en u vast ook, twee berichten:
de brand in Emmen waarbij ouders
hun twee kinderen verloren,
en de man in Swifterbant
die dodelijk geraakt werd door vuurwerk.
Wat een droevige verhalen,
wat een impact op levens die voorgoed veranderen:
de ouders die hun kinderen niet konden redden uit de vlammen,
en ook in Swifterband verbijsterde familie en buren.
Het leven wordt je uit de handen geslagen...

Achter de belerende woorden van Jezus Sirach tot kinderen
zit volgens mij ook een diep besef dat we er niet zomaar zijn.
Mensen hebben elkaar zo lief gehad
dat ze een familie stichtten.
Een vrouw wordt moeder, een man wordt vader,
en verandert daarmee voorgoed.
Ook al ben ik zelf geen vader,
wie romans leest, films of tv-series ziet
kan zich toch wel enigszins daarin inleven.
Ouders hebben veel meer over voor hun kinderen
dan de kinderen zelf soms kunnen beseffen of overzien.
En dan mag je van kinderen een houding verwachten
waarin respect en besef van verhoudingen doorklinkt...

Een familie maak je samen, iedere dag weer.
In dat licht gezien kan de Heilige Familie
die je gemakkelijk neerzet als een soort onaantastbare schrijn,
dat karakter van een pronkstuk in een schatkamer verliezen.
Het zoetige beeld van pais en vree
doet mensen die weet hebben van gebroken families,
echtscheidingen of een opvoeding door één ouder, trouwens ronduit pijn...

Oók die heilige familie kende dynamiek,
zoals met name het verhaal over de zoekgeraakte Jezus duidelijk maakt.
Bij Lucas staat het gezin van Maria, Jozef en Jezus
in het licht van tekenen die ver vooruit wijzen.
De eerste twee hoofdstukken van het Lucasevangelie
staan bol van de bijzondere verhalen en gebeurtenissen.
Niet voor niet schrijft hij zo vaak: En het geschiedde...

Lucas neemt in zijn evangelie aan het begin
drie grote lofzangen op: het zegengebied van Zacharias,
het grote lied van Maria over haar Heer,
en het korte, maar net zo treffende lied van Simeon:
"Nu Heer, laat U uw dienaar gaan in vrede,
zoals U hebt gezegd, want mijn ogen hebben het heil aanschouwd
dat u te midden van alle volken hebt bereid,
een licht dat een openbaring zal zijn voor de heidenen
en de glorie van uw volk Israël".

Met zijn "En het geschiedde" wil Lucas zeggen: kijk, kijk goed,
hier is God aan het werk te midden van ons mensen
telkens weer!
Er straalt licht over een kleine en kwetsbare familie,
maar die familie zélf wordt een bron van licht
dat veel verder zal stralen dan zij nu kunnen zien.

Kleine kinderen trappen op je tenen, grote trappen op je ziel:
het oude spreekwoord schiet je te binnen
bij de woorden over het tweesnijdend zwaard in Maria's hart.
Jezus' weg wordt niet die van de gemiddelde bijbelse koning.
De vreugde om het kind Jezus staat aan het begin van zijn leven,
maar zijn weg lijkt in de Goede Week dood te lopen,
totdat er met Pasen nieuw licht schijnt,
en dood in leven verandert.

De Heilige Familie en alle families die in angst
voor de kou en voor het vege leven onderweg zijn,
zijn families in beweging.
Geen gesloten onbewegelijke kring,
geen verstikkende afgesloten cirkel
van gestolde herinneringen en soms vergeefse verwachtingen
als rond de kerstbomen van de westerse wereld,
maar dynamisch, geen lieflijk geheel,
maar een samenspel van zachte en harde krachten,

iedere dag nieuw, zoals God ook iedere dag nieuw wil zijn.

Overal op aarde is een pasgeboren kind een kwetsbaar teken van hoop,
een mijlpaal in de geschiedenis van twee mensen
die een nieuw leven beginnen als een gezin.
Een gezin waarin mensen hun leven delen met elkaar,
en liefst ook met anderen, want geluk wil je delen,
ís alleen maar geluk als je het deelt.

In Gods heilseconomie slaan we het geluk niet op in een kluis,
is het geen som van berekeningen,
maar ontstaat geluk telkens als je werkelijk met anderen samen leeft,
samenwerkt, elkaar steunt, plezier en verdriet deelt.
Op die manier hoef je ook niet naar geluk te jagen,
en dat scheelt veel energie volgend jaar,
en hopelijk nog vele jaren!

In de droom van heelheid rond Kerst
gaat het er niet om dat alles gaaf en heel, volmaakt en onbewolkt is,
maar dat we heel ons leven delen
en durven laten zien wie we ten diepste zijn:
bedoeld om te leven als brengers van licht en vrede.
Dat dit visioen van heil ons mag leiden
op momenten waarop alles vanzelf gaat,
maar ook langs afgronden en op dwaalwegen,
dat onze wegen mogen thuiskomen
bij Hem die we Onze Vader noemen.
Zo moge het zijn.

Otto Vervaart, lekendominicaan